

Remiss av SOU 2019:63 Mer biogas! För ett hållbart Sverige, I2019/03474/E

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västernorrland instämmer, med några få synpunkter, i utredningens förslag och ambitionen att minska den marknadsmässiga snedvridningen i konkurrens gentemot importerad biogas. Överlag anser vi att nyttan med inhemsk biogasproduktion skulle kunna belysas än mer. Länsstyrelsen Västernorrland anser vidare att potentialen och möjligheterna som finns med mindre anläggningar utspridda över hela Sverige skulle kunna åskådliggöras ytterligare.

För att förstärka ambitionen med ökad användning av biogas är Länsstyrelsen Västernorrlands uppfattning att produktionsmålet för biogas behöver förstärkas med ett mål för hur stor del av energianvändningen som ska utgöras av inhemsk biogas. Även målet för användningen av biogödsel behöver kompletteras för att öka incitamentet att använda biogödsel istället för konstgödning. Att stärka det lokala kretsloppet för biogas och biogödsel är viktigt inte bara utifrån ekonomiska och miljömässiga perspektiv, utan även för att främja beredskapen i Sverige.

Inledning

I rapportens sammanfattning lyfter utredaren att produktionen och användningen av biogas i Sverige ska bidra till de av riksdagen beslutade energi- och klimatmålen. Även om det framgår längre fram i rapporten så borde man redan i inledningen även vara tydlig med att produktion och användning av biogas även bidrar till att uppnå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Energigaser i Sverige

I utredningen konstaterar man att både den största delen av produktionen och att de flesta tankställen för biogas finns i södra Sverige. En av fördelarna med biogas är att den har möjligheten att sluta lokala kretslopp och skapa robusthet om den används lokalt. Det borde därför vara intressant att i större grad även belysa vikten av produktionsplatser över större delen av landet vilket också skulle underlätta uppförandet av fler gastankställen. En ökad självförsörjandegrad och en utbyggd infrastruktur av tankställen för biogas skulle underlätta omställningen till fossilfria transporter för både tung trafik

och persontransporter. Det skulle även skapa förutsättningar för samhällsviktiga funktioner som brandkår och ambulans att ställa om vilket skulle vara viktigt för att upprätthålla även dessa funktioner i en situation då importen av fossila bränslen till Sverige skulle bli begränsad.

Biogasens nyttor

I utredningen nämns att inhemsk produktion av biogas ger ökad försörjningstrygghet. Vikten av försörjningstrygghet vid samhällsstörningar som den aktuella Covid-19-pandemin, ekonomiska oroligheter eller totalförsvarets återuppbyggnad borde belysas mer. Även produktionen av biogödsel bidrar till en ökad självförsörjandegrad av växtnäring, vilket skulle kunna bli en brist vid oroligheter.

När det gäller den samhällsekonomiska värderingen av biogasens nytta är det bra att växthusgasutsläpp och andra aspekter inkluderas. Länsstyrelsen Västernorrland anser dock att värderingen av biogödselns samhällsnytta borde inkluderas i analysen.

Biogasens roll i omställningen

I rapporten redovisas potentialen för biogasproduktion från olika substrat, bland annat lignin. Om den beräknade potentialen baseras på allt lignin som bedöms vara hållbar att ta ur skogen finns det en risk för överskattning av biodrivmedel från lignin då det även beräknas användas för produktion av andra biodrivmedel och andra material som biokemikalier.

Ett nytt ekonomiskt styrmedel för biogas

Länsstyrelsen Västernorrland anser att man borde ersätta eller förstärka det föreslagna produktionsmålet för biogas med ett mål om hur mycket av den primära energianvändningen som täcks av den inhemska biogasproduktionen. Detta skulle kunna delas på mål för användning inom transport, uppvärmning eller industri för att förtydliga var man i första hand vill byta ut befintlig fossil energi.

Som tidigare har nämnts i detta yttrande är en av fördelarna med biogas att den har möjligheten att sluta lokala kretslopp och skapa robusthet om den används lokalt. Att stimulera förvätskning och göra det till en nationell/internationell handelsvara minskar denna fördel. Samtidigt är det viktigt att förenkla distributionen av biogas till de delar av Sverige där produktion ej sker samt att möjliggöra att biogas kan användas inom tunga transporter och sjöfart.

Övriga förslag och överväganden

Precis som utredningen belyser anser Länsstyrelsen Västernorrland att det är viktigt att biogasen även framöver är befriad från energi- och koldioxidskatt. Utöver att konkurrera med fossila bränslen i kostnad så har biogas för transport nackdelar som exempelvis begränsad spridning av tankställen samt andra regler för besiktning som gör det till ett mindre attraktivt bränslealternativ.

Länsstyrelsen Västernorrland ställer sig positiv till ett uppdrag att öka samordningen mellan lokala och regionala aktörer för att stimulera att biogasens möjligheter tas till vara på ett bättre sätt.

Förutom att uppdra åt Jordbruksverket att föreslå ett mål för användning av biogödsel i svenskt jordbruk anser Länsstyrelsen Västernorrland även att någon åtgärd eller styrmedel som stimulerar ökad användning av biogödsel behövs. Förenklade regler runt användning av biogödsel inom ekologiskt jordbruk eller att införa något stöd för att minska transportkostnaden mellan rötningsanläggning och jordbruket är några exempel.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med Magnus Jensen som föredragande.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.